

FMV Veteranklubbs utflykt till Rindö och Värmdö torsdagen den 2 oktober 2014. Referat.

FMV Veteranklubbs utflykt till Rindö och Värmdö genomfördes i ett bra höstväder. Stort intresse hade visats för denna utflykt och eftersom deltagarantalet var begränsat till 50 personer kunde många medlemmar inte beredas plats. Styrelsen funderar på att genomföra en liknande utflykt våren 2015. Fortsatt information kommer senare.

Historisk bakgrund till Stockholms kustförsvar under de senaste 200 åren.

På Rindö och norra Värmdö anlades under 1800-talet och början av 1900-talet många befästningar för att försvara inloppet till Stockholm, den s k Waxholmslinjen. Utöver befästningar anlades försänkningar (stenbarriärer strax under vattenytan) i sunden mellan de närliggande öarna.

Utöver den gamla fästningen Fredriksborg från 1735 anlades de nyare befästningarna Waxholms Kastell, Rindö Redutt och Oscar-Fredriks Borg. Dessutom byggdes ett tjugotal något mindre fort och batterier, huvudsakligen ca hälften vardera på Rindö och Värmdö men även på andra öar.

Sammanlagt kunde ett stort antal artilleripjäser beskjuta en invasionsflotta som försökte ta sig in till vår huvudstad. Befästningarna kunde även försvara sig mot landstigna fiendliga markförband.

Redan under första världskriget började dock dessa befästningar bli omoderna. Många kanoner började flyttas till nya positioner längre ut i skärgården till öar som Arholma, Söderarm, Korsö, Ornö, Utö, Mälsten, Landsort och Järflotta, utgörande den s k Havsbandslinjen. Ända in på 1980-talet byggdes toppmoderna kustbatterier. Idag är alla befästningar, även de modernaste kustartilleribatterierna, avvecklade.

Besöken

Färden gick med buss till Waxholm och via färja till Rindö.

Vi besökte först Oscar-Fredriks Borgs Fästning på Rindösidan vid Oxdjupet. Som guide hade vi Erik Himmelstrand, chef för Waxholms Fästningsmuseum. Vi fick en ingående historiebetraktning av de fortifikatoriska anläggningarnas tillkomst och utveckling vid Waxholm genom århundradena.

Kartan visar placeringarna av det stora antalet fästningar och batterier på öarna runt Waxholm.

Bild från broschyr, Waxholms Turistbyrå.

Oscar-Fredriks Borgs Fästning på östra Rindö byggdes åren 1867 – 1894 och bestyckades kraftigt med bl a ett tiotal 24 cm kanoner samt torpedbatteri. Fästningen sedd från taket på Fredriksborgs Fästning på Värmdö.

Björn har hittat en större pipa.

Rundvandring i fästningen på borggården.

FMV inspekterar inre borggården.

Vackra fönster men troligen inte bombsäkra.

Ett av fästningens gamla elverk har renoverats till fungerande skick av en grupp entusiaster.

Två likadana elverk finns som levererade likström. Som reserv fanns ackumulatorbatterier.

Anläggningens huvudtavla som fördelar och övervakar elkraften från elverken till fästningens olika delar. Den vita tavlan består av marmorskivor.

Logementsdel under restaurering.

Färden fortsatte sedan via färja över Oxdjupet till Fredriksborgs Fästning på Värmdösidan där besöket inleddes med en utsökt lunch på det närliggande Fredriksborgs Hotell & Restaurang som ligger i en f d stenkasern från 1735 som renoverats mycket fint.

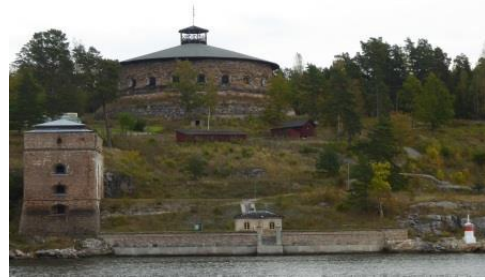

Efter lunchen besökte vi Fredriksborgs Fästning, även kallad "smörasken". Som guide hade vi här Mikaela Lodén från Waxholms Turistbyrå.

Mikaela gav en utökad beskrivning av den militärhistoriska bakgrunden till den fortifikatoriska utvecklingen vid Waxholm och vid Baggensstaket. Speciellt fick vi beskrivet tillkomsten av Fredriksborgs Fästning som byggdes åren 1724 – 1735 och är den äldsta större fästningen i området. Den byggdes som en följd av de s k Rysshärjningarna (1719-1721) som ägde rum i slutet av Det Stora Nordiska Kriget (1700-1721).

Fästningen var ursprungligen en våning, ca sex meter, högre och beklädd med sandstensblock. Vid byggandet av Oscar-Fredriks Borgs Fästning plockades byggnadsmaterial från Fredriks borgs Fästning vilket ledde fram till dagens utseende. Nere vid vattnet fanns tidigare ytterligare en kaponjär (kanontorn) men den fick förfalla och revs sedan 1839.

Fästningen i ursprungligt utseende omkring 1870. Överdelen av fästningen revs 1871.

Bild från Wikipedia.

Inne i fästningen under tegelvalven ses de många kanonportarna. Nytt golv har lagts in under den pågående renoveringen.

Valven i nedre våningen kan beskådas uppifrån eftersom det nya golvet ännu inte lagts in på denna del.

På väg upp till utsiktspaviljongen på fästningens tak.

Uppe i takpaviljongen.

Från takpaviljongen bjuds det en fin utsikt över bl a Oscar-Fredriks Borgs Fästning på andra sidan Oxdjupet och även över omgivande skärgård och Stockholms inlopp.

Huvudingången med maskineriet för lyftning av vindbryggan.

Bild från Wikipedia.

Veteranerna samlas utanför fästningens huvudingång inför hemresan.

Samling vid bussen framför Stenkasernen. Hemresan gick sedan över Värmdö med ett stopp i Gustavsberg för valfria aktiviteter t ex besöka Porslinsmuseet, dricka kaffe eller besöka div outletbutiker.

Slut